

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglaš: enostopna mm vrsta za
trakrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Plačano do

Licitalna knjižnica

Parvalni franko

Ljubljana

Uredništvo:
Wolfova ulica 17. Telefon 360
Uprava:
trg 8. — Telefon 44.
okopisi se ne vračajo.
Išanjem je priložiti znamke
za odgovor.

Liublanskega župana A. Peska vlada ne potrdi.

Beograd, 4. avgusta. (Izv.) Naš poročevalec izve iz dobro informiranih krogov, da je odredil v notranjem ministertvu minister notranjih zadev Svetozar Pribičević, da se izvolitev ljubljanskega župana g. Antona Peska ne predloži vladi v potrditev. Kaki so vzroki za to nepotrditev, oziroma za to samo-

lastno postopanje našega notranjega ministra, ni znano, v političnih krogih pa prevladuje mnenje, da se skrivajo za tem aktom zahrbtnje mahinacije slovenskih »demokratov«. (Opozorjamo na naš tozadevni članek na drugi strani. Op. uredništva.)

Pokrajinski namestnik Ivan Hribar v Celju.

Celje 4. avgusta. Gospod minister in pokrajinski namestnik Ivan Hribar se je odpeljal iz Ljubljane danes ob 6.30 na službeno potovanje proti Celju. Na progi, zlasti na delu bivše Štajerske, so mu vihrale mnogobrojne zastave v pozdrav, posebno v trgih Vranskem in Žalcu, Celje, kamor je prispel ob 8.15, si je nadelo praznično lice. Raz vseh hiš z malimi izjemami so vihrale državne in narodne zastave. Od 9.—12. je gospod minister sprejel zastopnike državnih uradov, vojaških oblasti, duhovništva, okrajnih odborov, župane, korporacije, društva in nebroj drugih deputacij. Po končanih sprejemih je gospod minister posetil celjskega opata g. Frana Ogradija, namestnika odsotnega komandanta mesta in celjskega vojnega okruška, podpolkovnika Frana Chestelicha in Jovana Naumoviča, župana mesta Celje dr. Juro Hrašovca in predsednika okrožnega sodišča dvornosodnega svetn. dr. Jos. Kotnika. Gospod minister je napravil tudi posej pri g. soprogji g. ministra za socialno politiko dr. Ku-

kovca. Ob 13. je priredil gospod minister obed v veliki dvorani hotela Union. Zbrane goste je pozdravil v daljšem govoru, v katerem se je spominjal celjskih grofov in njihove prve inicijative, da pribore sebi in našemu nardou suverenost. Razvil je nakratko mučeniško zgodovino slovenskega naroda do sovoboditve in ujedinjenja pod žezlom narodne dinastije Karagjorgjevičev. Zaključil je svoj govor s pozivom na goste, da pozdravijo naša najvišja državna in narodna predstavnika kralja Petra I. in prestolonaslednika Aleksandra, čemur so se odzvali gostje z burnimi živjo klici. Celjski župan dr. Hrašovec je v daljšem govoru pozdravil gospoda ministra, starega znanca celjskega okraja, in v krasno zasnovanem govoru cenil zasluge tega narodnega mučenika za naš narod. Živio — klici na gospoda ministra so zaključili njegov govor. Po obedu se je gospod minister še dalje časa ljubozno razgovarjal z navzočnimi gosti in ob 17.20 nadaljeval svoje službeno potovanje v Rog. Slatno.

Iz seje narodne skupščine.

Beograd, 3. avgusta. 6. redno sejo narodne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob pol 11. Prisotna je bila večina ministrov. Vlada je sporočila skupščini, da so zakon o zaščiti javne varnosti ministri podpisali in da je bil včeraj objavljen v »Službenih novinah«. Nato je prešla skupščina na dnevni red: Poročilo finančnega odseka o načrtu zakona, s katerim se pooblašča vlada k najetju državnega posojila. Poročevalec posl. dr. Gregor Žerjav je prečital poročilo finančnega odseka, nakar je govoril finančni minister dr. Kosta Kumanudi, ki je naglašal potrebo, da se posojilo uporabi po predlogu za velike investicije, zlasti železnice, zlasti pa za prog, ki bi šla preko sredine države ter bi spajala Beograd z morjem. Izgraditi pa je treba tudi našo lastno luko. Treba je plačati dolge pri naši Narodni banki ter tudi odplačati dolge v inozemstvu, ki so nastali pred vojno, za vojne in po vojni. S tem, kar bomo dobili zlata v našo državo in ker državi ne bo treba kupovati tuje valute na tujih borzah, se bo dvignila naša valuta. — Zemljoradnik posl. Voja Lazič je v svojem imenu in v imenu svojega tovariša posl. Stojčica predložil odvodeno mišljenje, ki ga je utemeljeval v finančnem odseku. Graja posamezne točke zakonskega predloga zlasti pa, da ni razvidno, kolika vsota od posojila se namerava porabiti za investicije in kolika za pokritje raznih državnih obveznosti v tujini. Pravi, da se skupščina ne more odločiti za posojilo, ker ji niso znani računi o državnih dohodkih in izdatkih. Namesto posojila bi bilo predvsem potrebno spraviti proračun v ravnotežje, štediti pri raznih uradih, povečati produkcijo in izvoz. Ako se bo sedaj naš denar padel, se bo zopet oslabil, ko bomo morali vrniti posojilo v isti moneti. Radi tega se bo s tem koristilo samo špekulantom. Glavno pa je to, da zakonski načrt dovoljuje vladi, da more posojilo, najeto za investicije, rabiti tudi za pokritje deficita in dolgov, kar more najetje posojila v inozemstvu le otežkočiti. — Protij posojilu je nato govoril v imenu Jugoslovenskega kluba posl. dr. Ante Dulibič, ki je izjavil, da je načrt železnice, ki bi spajala prestolico z morjem, vsekakor dobra stvar, vendar pa je to veliko delo in bi bilo pred njim treba popraviti in izgraditi prog, ki že obstoje. Skupščina se ne more odločiti za posojilo, ker nimamo še točne bilance o izvozu in uvozu, niti nimamo takozvane plačilne bilance in bi bila potrebna statistika, koliko so naši posamezni državljani dolžni inozemstvu, kako je z delnicami trgovskih in indu-

strijskih podjetij, v katerih rokah se nahajajo in kdo dobiva dividende. Obenem bi bila potrebna tudi točna gospodarska bilanca. Govornik pravi, da se pri nas vodi finančna in gospodarska politika diletantsko. Kritikoval je nadalje postopanje pri izmenjavi nezigosanih kron v osvobojenem delu Dalmacije. Tudi politični činitelji ter splošno stanje in pomanjkanje varnosti pri nas vplivajo neugodno na tečaj denarja, istotako tudi inflacija bankovcev. Govornik sodi, da bi se sedaj moglo s posojilom pomagati državi in da bi bilo primerno, vendar pa bo radi navedenih razlogov glasoval njegov klub proti zakonskemu predlogu. Finančni minister dr. Kumanudi je nato odgovarjal obširno na izvajanja predgovornika. Pravi, da bi bil hvaležen dr. Dulibiču, če bi bil ves čas svojega govora tako objektivni, kakor na koncu. Minister se boji, da bodo gotovi deli kritike dr. Dulibiča neugodno vplivali na saniranje naših notranjih razmer. Predgovornik je dvomil na dejstvu, kakor so službena poročila Narodne banke, o katerih se more vsakdo prepričati in ki se lahko verificirajo. Bilance in poročila Narodne banke niso bila nikdar potrjena ter izjavlja minister kategorično, da je samo toliko bankovcev v prometu, kakor je bilo uradno objavljeno. Minister je nato tolmačil postopanje oblasti pri izmenjavi novčanic v Dalmaciji, ki se ni mogla izvršiti drugače, kakor za sedaj na račun odplačil, ker še ni evakuiran tretji pas in bi špekulanti, če bi bilo že sedaj določeno definitivno razmerje, iz tretjega pasu ali iz tujine v tretji pas spravili mnogoštevilno vsoto nezigosanih kronskih novčanic. — Zatem je govoril poslanec Ivan Djenovič, (republikanec), ki se je izjavil proti posojilu, ker bi breme padlo na one, ki so gospodarsko slabši. Namesto posojila bi bili potrebni novi davki na vojne bogataše. — Posl. Ceda Stankovič (zemljoradnik) je govoril o posameznih točkah, ki jih je že naglašal posl. Lazič v svojem govoru. — Posl. Zvonimir Bernuč (soč. dem.) je izjavil, da bodo socialni demokrati glasovali proti, ker ni točnih podatkov, v kako svrhu se bo uporabilo posojilo. — Seja se je zaključila ob 12.50 ter je bilo nadaljevanje napovedano za 18. — Ob 18.45 se je seja nadaljevala. Prvi je govoril poslanec dr. Momčilo Ivanič (radikalni disident), ki sodi, da je zakonsko pooblastilo za najetje posojila nepotrebno. Vlada je tudi brez tega dolžna, da predloži pogodbe za najetje posojil narodni skupščini, ako so se take pogodbe sklenile. Izjavil je, da bo glasoval proti. Zatem je govoril nar. so-

cialist posl. Ivan Deržič, ki se je izjavil proti zakonskemu predlogu. Finančni minister dr. Kumanudi je na kratko odgovarjal na izvajanja posl. Ivaniča. Po govoru posl. Nika Miletiča (radikalec) se je vršilo glasovanje. Zakonski predlog je bil v načelu sprejet z 157 glasovi proti 29 glasovom. Za predlog je glasovala vladna večina, proti pa Jugoslovenski klub, zemljoradniki, republikanci, narodna socialista, soč. demokrati ter radikalca Ivanič in Zujovič. — Seja se je zaključila ob 20.36. Prihodnja seja bo jutri ob 9. dopoldne. Na dnevnem redu bo podrobna debata o tem zakonskem predlogu.

Beograd, 4. avgusta. Sedmi redni sestanek zakonodajne skupščine je otvoril predsednik dr. Ivan Ribar ob 10.30 dopoldne. Sprejel se je zapisnik zadnjega sestanka, nakar so se čitale prošnje in pritožbe. Nato se je čitalo poročilo verifikacijskega odseka o ukinjenju mandatov komunističnih poslancev. Pred prehodom na dnevni red so se čitali še različni drugi akti. Na dnevnem redu je bila razprava o posameznostih zakonskega predloga o pooblastitvi vlade za najetje državnega posojila. Ko je prečital posl. dr. Gregor Žerjav prvi člen, je povzel besedo radikalec Aleska Zujovič, ki je razlagal, zakaj je glasoval proti in zahteval, naj se najprej sestavi proračun, potem šele naj se najame posojilo. Pravi, da je prepričan, da je treba postaviti še eno kontrolo, ki bo parlamentarna kontrola. Izvoli naj se odsek, ki bo kontroliral trošenje teh kreditov. Pod temi pogoji bi tudi on glasoval za to posojilo. Finančni minister odgovori, da bi tak parlamentarni odbor, kakor ga zahteva posl. Zujovič, imel nalogo, da kontrolira trošenje posojila. Na dnevnem redu ni nadzorstvo nad trošenjem posojila, ampak pooblastilo, da se mora vlada pričeti pogajati za najetje posojila. Sicer pa bi bil tak parlamentarni odsek odveč. Radikalec Miletič prosi poročevalca in finančnega ministra, naj se sprejme njegovi predlogi za izpremembo, to je, da se zamenja v napisu beseda »zakon« z »zakonsko pooblastilo za najetje državnega posojila«. Finančni minister in poročevalec menita, da bi bilo to odveč, ker da je to eno in isto. Prvi člen je bil sprejet v redakciji odseka z večino glasov, isto tako drugi in tretji člen. Pri četrtem členu je bila sprejeta predlagana izprememba v napisu, ki jo je predlagal radikalec Miletič. Predsednik nato objavi izid glasovanja. Zakonski predlog o pooblastitvi vlade za najetje posojila je bil sprejet s 145 proti 17 glasovom. Glasovalo je 162 poslancev. Predsednik sporoči, da je predlog zakonskega pooblastila sprejet v celoti. S tem je bil dnevni red izčrpan. Prihodnja seja je bila sklicana za popoldne ob 16.

MIR MED FAŠISTI IN KOMUNISTI SKLENJEN.

Rim, 3. avgusta. Po pogajanjih, ki jih je predsednik parlamenta De Nicola vodil več tednov, se je danes popoldne sklenil mir med fašisti in socialisti. Dogovor vsebuje določbe, da morata obe stranki vrniti oropane predmete, da se mora odstavljeno socialističnim županom vrniti župansko mesto in da se morajo emblemi obeh strank medsebojno spoštovati. Musolini je v »Popolo d'Italia« izjavil, da napram odporu posameznih fašistovskih skupin prevzema popolno odgovornost za dogovor.

KARLOVE AVANTURE.

Dunaj, 3. avgusta. Napram poročilom lista »Berliner Zeitung a. M.«, po katerih se bivši cesar Karel navzlic vsem nasprotnim zagovitvam ne mudi nič več v Švici, temveč se skriva na Madžarskem, ugotavlja list po izvedbah pri tukajšnjih dobro informiranih virih, da se nahaja bivši cesar Karel prejkoslej na gradu Hortenstein.

POTOVANJA PREDSEDNIKA MASARYKA.

Praga, 4. avgusta. (Izv.) Predsednik češkoslovaške republike dr. Masaryk obišče koncem tega meseca Moravsko in Slovaško in sicer Brno, Olomouc, Moravsko Ostrovo in Bratislavo.

GOSPODARSKA POGAJANJA MED ČEŠKOSLOVAŠKO IN NEMČIJO.

Praga, 4. avgusta. (Izv.) Gospodarska pogajanja med Češkoslovaško in Nemčijo so se včeraj v Berlinu pričela.

Za stradajoče rusko ljudstvo.

Sovjetska Rusija strada in milijoni umirajo.

Komunisti so nam prikazovali Rusijo kot ideal proletarske države. Vendar vesti, ki so prihajale iz sovjetske republike, ni bilo mogoče utajiti. Odlični zastopniki svetovnega proletarijata so prihajali iz Rusije. Nepristransko so proučevali razmere. Sodba je bila le ena: teroristične metode čistega marksizma so nesreča za ruski narod. Nasilni preobrat socialnega življenja, nasilna preureditev narodnega gospodarstva in iz tega izvirajoča državna politika, doseže preje odtujitev, kot približanje socialističnemu idealu delavskega ljudstva.

Tudi sovjetski državniki v Rusiji so pod pritiskom dejanskih razmer, pričeli polagoma uvidevati pogrēnost svojih metod. Primitivno vzgojeno rusko ljudstvo se je pokazalo popolnoma nezrelo, pojmovitvo komunizem v svoji idealni in programatični obliki. Delavstvo je izgubilo smisel do dela; tehnično in komercialno vodstvo obratov je odpovedalo. Mesto svobode in enakopravnosti je preobladovala borba za samoobsebi umljivi košček vsakdanjega kruha. Sovjetski režim je pošiljal nad nezadovoljno delavstvo soldatesko, oboroženo s puškami in strojnimi. Toda zastoj. Nemogoče je s krvjo izbrisati kri gospodujočih, ki so edini krivci socialne in gospodarske propasti.

Edinole za trenotek smo videli Rusijo enotno in močno. To je bilo takrat, ko so jo pričeli napadati zunanji sovražniki. Nacionalna zavest in ljubezen do domovine je tudi v sovjetski Rusiji še vedno tako močna, da srne milijone v nepremagljivo obrambo proti tujcem. Nacionalno zavest ruskega naroda je znal sovjetski režim izrabljati za svoje namene!

Oficijelna Rusija je pričela računati z močjo svetovnega kapitala. S tem trenutkom je zatajila svoj prvotni program in priznala nemoč in neizvedljivost komunizma. Angleškemu in nemškemu kapitalu je dopustila eksproprijacijo ruskih naravnih bogastev ter sklepala kapitalistične gospodarske pogodbe. Ruski boljševiki so prodajali svoj narod na svetovni licitandi, samo, da si podaljšajo politično nadvlado.

Toda vsi poskusi, zagotoviti Rusiji trajni komunistični režim, se razbijajo eden za drugim. Najmanj pa more biti danes govora o tem, da izbruhne svetovna revolucija, ki bi prinesla zmago komunizmu. Boljševiška sovjetska diktatura ostaja omejena le na Rusijo, kot je ostala revolucija v osemdesetih letih z jakobinskimi straševladjem le časovnega in krajevnega značaja. Vlada boljševizma, v Rusiji je nekaj čisto predhodnega in kakor danes vsa znamenja kažejo, ni daleč čas, ko bo ruski narod enkrat za vselej obračunal s komunizmom.

Strašna so poročila, ki prihajajo z Rusije. Lakota vlada po vsej državi in stotisočere množice se selijo iz kraja v kraj in beže pred smrtjo. Vse spremljevalke lakote — kužne bolezni, kot kolera more ljudstvo. V posameznih mestih raznih gubernij umre na dan do petsto ljudi. V industriji počiva delo in železniški promet, ki bi bil lahko v veliki meri v pomoč stradajočim, je v popolnem zastoj.

Sovjetska vlada pošilja v svet obupna poročila in kliče na pomoč. Toda sovjetska vlada ni vredna pomoči, ker je kriva vse nesreče. Pomoč pa mora dobiti ruski narod, stradajoče ljudstvo.

Po vsem svetu je v teku akcija, da se pomaga bednemu ruskemu narodu. Tudi jugoslovanski narod se mora priključiti pomožni akciji v korist stradajočih.

Verujemo v moč ruskega naroda! Prebolel bo današnje težke dni in upamo tudi obračunal z boljševiškim terorjem, ki ga ubija in razkraja.

Razveljavljeni komunistični mandati.

Beograd, 3. avgusta. Na nocojšnji seji verifikacijskega odseka se je razpravljalo o vprašanju mandatov komunističnih poslancev. Razveljavljeni so vsi mandati poslancev komunističnega kluba razen bivših komunističnih po-

slancev Ethama Bulbuloviča, Stanka Matuniča in Vladimirja Markoviča, ki so že pred glasovanjem o zakonu za zaščito države izjavili predsedniku skupščine, da izstopajo iz komunistične stranke.

POT KLOFAČA V AMERIKO.

Praga, 4. avgusta. (Izv.) Poslanec Klofač odpotuje jutri s sokolsko delegacijo na sokolski kongres v Ameriko.

PORAVNAN SPOR MED KLERIKALCI IN VLADO NA ČEŠKEM.

Praga, 4. avgusta. (Izv.) Spor med klerikalci in vlado radi opustitve katoliških srednjih šol na Slovaškem je bil danes ugodno poravnat.

DR. BENEŠ V MARIANSKIH LAZNIH.

Praga, 4. avgusta. (Izv.) Minister zunanjih zadev dr. Beneš prispe jutri v Marianske Lazne.

MIRNA SEJA ČEŠKOSLOVAŠKEGA PARLAMENTA.

Praga, 4. avgusta. (Izv.) Včerajšnja nočna seja češkoslovaškega parlamenta je potekla povsem mirno.

ROMUNSKA VLADA PROTI KOMUNISTOM.

Varšava, 4. avgusta. Po semkaj došlih vesteh je romunska vlada socialno komunistično stranko proglasila za nepostavno, da bi mogla upravičiti proti njej izjemne odredbe. Vse strokovne organizacije so bile razpuščene ter je bilo aretiranih mnogo komunistov.

FRANCOZI IN RUSKI DRŽAVNI DOLGOVI.

Pariz, 3. avgusta. Ministrstvo obnove odločno dementira poročilo lista »Newyork Herald«, da je Loucheur začel pogajanja s Krasinom o tem, da bi sovjetska vlada priznala ruske državne dolge.

NEMIRI V VLADIVOSTOKU.

Moskva, 4. avgusta. Po poročilu iz Cite so vsled terorja rdečih čet ponoči 26. julija v Vladivostoku izbruhnili nemiri. Razstreljena sta bila dva vodovoda. Vstaji so zavzeli železniško križišče 26 verst vzhodno od mesta. Posamezni oddelki vstajev se bližajo Vladivostoku. V mestu je bilo aretiranih mnogo delavcev. Vse ladje prostovoljne flote so pripravljene s polno paro. Delavci v strojnihih tovarnah so stopili v stavko.

Borzna poročila.

Vsled nevihte so brzajavne in telefonske vesti iz Dunaja in Prage izostale. Iz ravnostega vzroka danes tudi ni borznih poročil iz Dunaja, Prage in Curaha.

Zagreb, 4. avgusta. Devize: Dunaj 17.35—17.50, Berlin 216—216.50, Budimpešta 44—44.50, Italija 748—752, London 635—637, London ček 632—634, New York kabel 176.50—177.50, New York ček 174—175, Pariz 1350—1354, Praga 221—222.50, Švica 2915—2930, Valute: dolarji 173—173.75, avstrijske krome 18—18.50, carski rublji 18.50 do 20, 20 kron v zlatu 0—600, francoski franki 0—1345, napoleončori 595—597, nemške marke 215—218, češkoslovaške krome 225—0.

Ne pozabite v svo-
bodi na brate v robstvu.

Ljubljanski župan ni bil predložen v potrditev.

Včerajšnje »Jutro« je prineslo iz Beograda vest, da minister policije demokrat Svetozar Pribičević ni predložil izvolitev ljubljanskega župana g. Antona Peska v potrditev.

Demokratske intrige so torej za enkrat uspele. Sedaj pa lahko približno nekaj, kar je važno za vse ljubljansko občinstvo. Ona stranka, ki je pred volitvami vedno trdila, da ji gre le za koristi Ljubljane, ta stranka je pustila v nemar občinsko gospodarstvo, samo da zadosti svoji strankarski samopasnosti. Javno je pljunila na pravico ljubljanskega prebivalstva voliti si po svoji volji in vesti svojega župana iz drugih kot demokratskih vrst. To krivico, storjeno ljubljanskim volilem od strani JDS, naj si volilci zapomnijo in se po tem ravnajo pri prihodnjih volitvah.

G. Anton Pesek je bil izvoljen z veliko večino glasov občinskih svetnikov in pripada stranki, ki o njej mirnega srca lahko trdimo, da je bolj narodna in državotvorna, kot pa so oni, ki so intrigirali proti potrditvi. Vsakdo je pričakoval, da bo ljubljanski župan v najkrajšem času potrjen, ker bi to bilo v največjem interesu ljubljanske občine in stem tudi v interesu vseh ljubljanskih prebivalcev. Toda, ker so gospodom od edino »državotvorne« stranke interesi ljubljanske občine deveta briga, so potrditev zavlačevali na škodo mestne občine, na škodo države in prav posebno, česar sicer intriganti še ne vidijo, kar pa bo bodočnost prav hitro pokazala, na škodo JDS same.

Najogabnejše na celi stvari pa je hinavščina, s katero so skrivali pred javnostjo svoje intrige. Pisali so v svojih listih in zatrjevali, da nimajo ničesar proti potrditvi g. Peska za ljubljanskega župana. Pri tem pa so ga blatili na vse načine in v Beograd so romali celi plakati »Pondeljka«, tega cveta slovenske žurnalistike in »Jutra« z denunciantskimi uvodniki in noticami, in celi svežnji »aktov«, ki so oznanjali strmečemu Beogradu, da je ljubljanski župan propalca, da je zlorabil zaupani mu denar, da je berač, drugi zopet, da je izkoriščeval ljudstvo, da je verižnik, vojni dobičkar-milijonar, da je državi nevaren, subverziven element in nazadnje, da je v najozji zvezi z komunisti in s tem povzročitelj atentatov. Tako so blatili demokrati rojaka-Slovenca, ljubljanskega župana pred vsa slovensko, hrvatsko in srbsko javnostjo. To ni le žalitev osebe g. Peska, to je žalitev vsega slovenskega naroda, zlasti pa Ljubljancem, kajti kako sliki si o nas napravijo bratje Hrvati in Srbi! Oblatiti in očrtni Slovence pred Srbi, to je »narodno« in »državotvorno« delo »slovenskih« demokratov. To je morala JDS.

Skrajno pomanjkanje politične morale in takta je tudi skrivanje demokratov sedaj za hrbet novega kraljevega namestnika, ki seveda na nepotrditvi ne nosi nobene odgovornosti. »Jutro« bi bilo lahko priobčilo včerajšnjo notico o nepotrditvi ljubljanskega župana že tri dni pred prihodom g. Hribarja v Ljubljano. On je pri svojem prihodu našel že zaključeno večstvo, ki na njem ni mogel ničesar več spremeniti. Tudi to izigravanje osebe kr. namestnika intrigantom v obeh javnosti ne bo pomagalo. To govori pa cele knjige o reakcionarnem absolutističnem nasilju in teptanju demo-

kracije. Da se bo bridko maščevalo nad nasilneži samimi, je izven vsega dvoma.

Zanimivo je o tej priliki spomniti naše občinstvo na nekatere podobne dogodke v polpretekli dobi. Tudi Lueger, bivši dunajski župan ni bil potrjen pri svoji prvi izvolitvi, moral ga je pa pri drugi izvolitvi cesar potrditi in je bil ravno Lueger eden najboljših dunajskih županov.

Se en podoben slučaj nam prihaja na misel, ki je značilen za moralo JDS. Ko nekako pred 11 leti ni bil potrjen za ljubljanskega župana sedanjí naš kralj, namestnik in bil nato še enkrat izvoljen, ga takratni deželni predsednik kranjski, baron Schwarz pri drugi izvolitvi ni hotel predlagati v potrditev, je centralna dunajska vlada že za potrditev bila pripravljena in je poslala v Ljubljano v svrhu posredovanja dvornega svetnika dr. Miroslava Ploja. Ko je ta prišel k Schwarzu, mu je pa ta pomolil pod nos že dogovor, ki ga je sklenil za Hribarjev hrbtom z nekaterimi takratnimi slovenskimi veljaki zoper Hribarja in dr. Ploja se je ogorčen nad »slovensko« politiko ljubljanskih veljakov odpeljal iz vladne palače na Bleiweisovi cesti na kolodvor in na Dunaj. Značilno je, da so slovenski liberalci glede intrigantstva ostali isti, kot so bili v Avstriji.

Triumf angleškega imperija.

Ze ženjalni Napoleon se je bavil z načrtom, kako uničiti angleško svetovno nadvlado. Mladi častnik iz Korlike je študiral takrat delo najbolj priljubljenega zgodovinarja Reynalda »Filozofična in politična zgodovina naselbin in trgovine Evropejcev v Indiji«, kjer je čital o Egiptu: »Pri pogledu na to deželo, ki leži med dvema morjema, katerih eno so vrata v Orient, drugo pa v Okcident, je napravil Aleksander načrt, da premesti središče svoje države v Egipt in napravi to deželo za središče svetovne trgovine. Ta knez, najprosvitljenejši vseh zmagovalcev, je razumel, da če je sploh mogoče združiti vse pridobljene dežele v skupno državo, zamore to le Egipt, ki je od narave določen, da veže Afriko in Azijo z Evropo.« Tudi Napoleon je vse to razumel ter je od tam sunil proti Angliji. Toda angleški admiral Nelson je potopil francosko eskadro pri Abukirju, vzhodno od Aleksandrije in Anglija je ugonobila s tem svojega najnevarnejšega nasprotnika.

Po svetovni vojni je marsikdo upal, da prične razpadati ta največji državni tvor, kar jih pozna zgodovina. Toda vsi znaki zadnjega časa kažejo, da se Anglija še bliža vrhuncu svoje politične moči. Amerika je povabila vse velesile na konferenco za razorožitev v Washingtonu. Cisto jasno pa je, da stoji v ozadju te konference Anglija, če tudi je prepustila na zunaj inicijativo Ameriki ter ji s tem izmaknila vsak povod, da bi se ji morda vzbudila le politična ljubosumnost.

Anglija je zavzemala pred vojno napram evropskemu kontinentu takozvano politiko ravnotežja, da sta si vedno stali nasproti dve politični skupini, kjer je bilo Angliji kot tretjemu činitelju zagotoveno lahko stališče. Ko je pričela rasti gospodarska moč Nemčije, je bila naloga Anglije, da to premoč svojega imperijalističnega stališča tudi stre. Napram Rusiji je bila zavarovana po zvezi z Japonsko. Ta zveza bi se morala sedaj ob-

noviti. Toda Rusije ni več in angleško-japonska zveza ni več tako nujno potrebna, vendar pa še toliko, da bi jo bila Anglija obnovila. A tu je prišla v kočljivo in nevarno zagato. Med ameriško Unijo in Japonsko niso karte čisto jasne. Tih Ocean je sicer širok, a vendar je med obema tekmečema toliko gospodarskih nasprotstev, da bi lahko nekoga dne prišlo do vojne. Kaj naj stori Anglija v slučaju vojne med Unijo in Japonsko, če se slednja vojaško zveže. Anglija in Unija imata ne samo gospodarske, ampak tudi plemenske vezi in riziko vojevanja z Ameriko bi bil prevelik tudi z ozirom na ostalo Evropo, Angleška diplomacija pa si zna pomagati. Konferenca v Washingtonu naj aplanira japonsko-ameriška nasprotja, da dobi Anglija prosto roko napram Japonski. Najtrši oreh washingtonske konference bo japonska zahteva, da se prizna enakopravnost Japoncev z belim plemenom ter pravico naseljevanja v Ameriki in po angleških kolonijah. Če pomislimo, da so se proti temu izrekli angleški dominijoni in je to v hudem nasprotju z velikim plemenskim sovraštvom belih Amerikancev proti Japoncem, tedaj je razumljivo, da delo ne bo lahko. Skoraj pa bi lahko trdili, da bo tudi to premagala preizkušena angleška diplomacija, ki bi se najbrž drugače dela — ne lotila. S tem pa bi bila tudi perfektna zveza Unije, Japonske in Anglije, ki bi s tem res dosegla svetovno nadvlado.

V primeri s tem potekom svetovne politike so druga evropska vprašanja za Anglijo le sekundarnega pomena. Sodne razprave v Lipskem in gornješlezijko vprašanje, zadeve, ki pretresajo Francijo, so le sredstva Anglije, da dirigira Evropo po svoji volji. — Hladno misleči angleški politik se nikakor ne ogreva za premočno Francijo in Italijo, zato ne pusti Nemčije popolnoma oslabeti, da ima protutež za obe romanski zaveznici. To je popolnoma v skladu z tradicionalno angleško politiko evropskega ravnovesja ter najboljši dokaz kontinuitete angleške politike. Vrhtege ima Anglija srečo. Češke zmage proti turškim nacionalistom v Angori so čisto po željah Anglije, ki je že tudi v Levanti prihajala v nasprotje s Francijo. Velika Grška ji varuje nadvlado v Carigradu.

Z našega jugoslovanskega stališča moramo biti s tem razvojem v Orientu zadovoljni. Po zmagi turških nacionalistov, bi bila Anglija primorana iskati zaveznika v Italiji. Koncesije bi bile šle seveda na naš račun. Sedaj ima Anglija prosto roko proti Italiji. Albanija in Jadransko morje morata predvsem dajati naši diplomaciji smer v zunanji politiki. Velika Grška je lahko v našem programu proti Albaniji in Italiji in spretnost naših diplomatov naj jo spravi v sklad z angleškimi intencijami, da nas ne prihiti Italija.

Anglija prevzema za prihodnja desetletja vodstvo svetovne politike — konsolidira se tudi na znotraj, ker je pomirila dominijone in je sprava z Irco pred duri — in proti njeni volji tudi mi ne pridemo v široki svet.

A v svet hočemo in zato morajo voditi našo zunanjo politiko najboljši in najspretnjši jugoslovanski sinovi.

Maroko.

Ze dve leti pred svetovno vojno je povzročila ta severno-afriška kolonija veliko napetost med Nemčijo in Francijo, kateri je prva v kolonialno-trgovskih zadevah vedno nasprotovala. V Tangerju raste francoski vpliv. Ze v

madriski pogodbi iz l. 1912., ki naj bi uredila francosko-španske razmere v Maroku, je Španija diplomatsko podlegla. Po tej pogodbi je bil Tanger internacionaliziran in je bilo natanko določeno razmerje, po katerem naj se evropske države udeležujejo eksploatacije tega pristanišča. Francija je kljub temu sklenila poseben dogovor s sultanom v Fezu Mulay Jessufom, ki je njeno moč silno okrepil proti interesom Anglije in Španije. Pred nekaj dnevi pa je doživela Španija tudi katastrofalen poraz svojih čet pod vodstvom generala Sylvestra v bližini Melile. V Centi, Tetuanu in Melili so imeli Španci ze stoletja svoje naselbine ter je ta del Maroka spadal pod špansko interesno sfero. Proti divjim

napačom Kabylov so se znali vedno braniti in zdelo se je, da so se razmere uredile in še v oktobru so zasedli mesto Sešuan, ki je bilo takorekoč nedostopno. Od leta 1908. je izdala Španija za vzdrževanje kolonialnih čet v tej pokrajini 1400 milijonov peset, da si ji je trgovanje s to pokrajino doneslo le 30 milijonov. Španija spada med one države — v svetovni vojni ni bilo niti čuti o njej — ki bolehalo in hirajo na žalostnih notranjih gospodarskih in političnih razmerah, ki še povečujejo vedno se menjajoče vlade. Tudi sedanjí krvavi poraz bo omajal stališče kabineta Allende Salazav. Nekdaj evetlača in mogočna španska država gre rapidno navzdol!

Politične vesti.

General Caviglia o rapalski pogodbi. Na seji senata z dne 28. p. m. je spregovoril general Caviglia precej aktualne besede z ozirom na rapalsko pogodbo in obnašanjem fašistov na Reki in Barošu. Izjavil je (kakor poroča Edinost 29. m. m.): »Nas in rapalsko pogodbo bo sodila zgodovina, zato je prav če se sedaj ugotove odgovornosti. Rapalska pogodba tvori velevažen zgodovinski dogodek in je zasejala seme za nešteta zla na že preveč rodovitna tla. Z rapalsko pogodbo so Slovani po dvanajstih stoletjih počasnega napredovanja in štirih stoletjih boja z italijanskim plemenom dobili v roke uradno listino, v kateri jim je prvič priznano nesporno gospodstvo nad vzhodno obaljo Jadranskega morja. Moderna zgodovina kaže, kako se hočejo Slovani razširiti na vse strani. — Govornik je tudi izrazil bojazan, da bo italijansko prebivalstvo »potisnjeno« z vzhodnih obali, vendar pa smatra, da bodo mogli Italiji bližnji, ugodni zgodovinski dogodki pomagati in popraviti škodo, ki jo je prizadela rapalska pogodba. Govornik je po teh izjavah povedal, da je dobil nalogo, da izroči D Annunziju en izvod rapalske pogodbe.

Nemška komun. stranka je izdala proglas na delavce, naj s silo vrže vladajoče meščanstvo. Mednarodni proletarijat bo izvojeval osvobodjenje z orožjem v roki. Proglas konča z besedami: »Proč s pomirjevalnim kričanjem!«

Reško vprašanje. »Piccolo della Sera« objavlja pogovor svojega poročevalca s poslancem Varsallo radi reškega vprašanja, ki je izjavil na vprašanje, kako stališče bo zavzela sedanja vlada glede Reke in Baroša, sledeče: »Izjava predsednika min. sveta Bonomija dajejo sklepati, da bo sedanja

vlada sledila v glavnih potezah popolnoma prejšnji vladi, v kolikor se tudi priznava velika potreba, kolikor mogočega pospešenja izvršitve Rapalske pogodbe. Nov prospekt Bonomijev gre za tem, da prihodnjim pogajanjem med Italijo in Jugoslavijo pristopstvo jejo tudi reški delegati. Na vprašanje, kakšno je pravzaprav mnenje markija Torretta o reškem konsorciju, je poslanec rekel, da je samoobsebi umevno da se markij zelo zanima in tudi deluje za reški konsorcij, ki ga pa mora prejšnja deputacija sprejeti. Reka, da v obče ni protivna konsorciju, ki predstavlja veliko ekonomsko potrebo toliko za Jugoslavijo, kolikor za Italijo. Boji se precejšnjih težkoč v reševanju reškega vprašanja in sploh v izvršitvi pogodbe. Za Reko je neobhodno potrebna avtonomna vlada, ki naj ji bo pri srcu vse reško prebivalstvo. Zanellianci so preveč zatirani, posebno od fašistov, ki se boje vpliva Zanelle glede Baroša. Težkoče napravila tudi nesrečna izjava grofa Sforze, in »intrasingenca« jugoslovenskih organov in vprašanja Delte in Baroša, ki jih Jugoslovenci že smatraje za svoje.

Malatesta pred sodiščem. Malatesta, znani anarhistični vodja v Italiji se mora zagovarjati pred milanskim sodiščem. Z njem sedi na obtožni klopi skoro vse oboje lista »Umanita Nuova«, katerega glavni urednik je bil ravno on. Obtožen je, da je s pisavo lista vznemirjal duhove v Italiji, posebno proletarske mase in da je očitno propagiral revolucijo. Obsodba se razteza tudi na njegove shode in seje. — Malatesta je iznašel »štrajk lakote«, Med obravnavo je bilo poslopje zelo zastraženo. Sodišče je oprostilo vse razen Borghija, generalnega tajnika sindikalske »Unije« in Malateste.

Gospodarstvo.

Prodaja raznega lesa v Sarajevu. Sumarski odsek zemaljske vlade v Sarajevu bo dne 30. avgusta 1921, ob 11. uri dopoldne pot... javne pismene dražbe prodajal velike množine raznovrstnega lesa, ki se nahaja že na panju v različnih gozdnih oddelkih. Sprejemajo se pismene zapečatené ponudbe, ki se morajo glisati na celo razpisano količino drv, in morajo dospeti do 30. avgusta 1921, 11. ure dopoldne sumarskemu odseku zemaljske vlade v Sarajevu. Pismeni ponudbi je priložiti vadji 330.000 kron. En izvod dražbenega oglasa, ki vsebuje pogoje in druge podrobnosti je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice interesentom na vpogled. Pripomni se, da je poznanja pogojev za seštavo ponudbe neobhodno potrebna.

Dobava 90.000 kg kalijevega salitra. Uprava smodnišnice v Kamniku je razpisala dobavo gornje količine kalijevega salitra potom licitacije za termin 15. julija t. l. Ker niso odgovarjale vlozene ponudbe predpisom je razpisana nova licitacija in je vložiti ponudbe najkasneje do 10. avgusta t. l. za isto blago in pod istimi pogoji, ki so na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici. Zbornica nima razpolago prepisov pogojev, ki bi jih mogla izročiti interesentom.

Dobava gorivih drv. Ravnateljstvo drž. železnice v Subotici razpisuje potom javnega natečaja dobavo 1000 vagonov — 20.000 kubičnih m prvovrstnih bukovich, hrastovich ali gabrovich se-sekanih drv. Licitacija se vrši dne 31. avgusta t. l. v pisarni ekonomskega oddelka železniškega ravnateljstva v Subotici. Termin za vlaganje ponudb je isti dan do 12. ure opoldne. Dobavni razpis vsebuje podrobne pogoje, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice na vpogled. Zbornica pa nima razpolago prepisov, ki bi jih mogla interesentom izročati.

Občni zbor Zadrúžne banke v Splitu. Pred kratkim se je vršil v Splitu letni občni zbor zadrúžne banke. Sklenjeno je bilo povišanje delniške glavnice na 20 milijonov kron. Emisija novih

delnic se bo v kratkem izvedla. Pri izdaji slednjih bodo imele prednost zadrúžne, vendar pa se bodo upoštevale tudi ostale zadrúžne ustanove izven Dalmacije, da bodo mogle sodelovati pri emisiji. Zadrúžna banka se bavi z načrtom, da v smislu svojih pravil razširi poslovanje tudi na one kraje Dalmacije, kjer doslej radi italijanske sedbe tega ni bilo mogoče izvesti. Čim pa bo razmejitev z Italijo izvršena in bo ozemlje, ki pripade po rapalski pogodbi Jugoslaviji, prosto ter bodo tudi valutarne in dosedanje prometne težkoče odstranjene, se bo pričelo v polnem obsegu organizatorično delo tudi v začasno ločenem delu Dalmacije.

Materijal podonavske paroplovbe. Razsodnik za mednarodna vprašanja glede rečne plovbe, ki so navedene v mirovni pogodbi, Walter L. Hynes, je danes podal svojo odločitev glede vprašanja materijala podonavske paroplovbe. Razsodnik smatra, da so zaplembe 1550 objektov, ki vsebujejo 809.000 ton vlačilcev in 48.000 konjskih sil remorkerjev, ki so jih izvršile Francija, Srbija in Rumunska, veljavne. Skoraj vse te ladje je prejšnje avstro-ogorske vojne ministrstvo uporabljalo v vojaške namene. Razsodnik je mišljenja, da je treba majhno število ladij, ki so jih uporabljali zasebni lastniki, vrniti lastnikom. Kar se tiče tistega dela plovnega materijala Nemčije, Avstrije in Madžarske, katerega bi bilo treba izročiti zavezniškimi podonavskim državam na njihove upravičene potrebe, je razsodnik mnenja, da je potrebam Jugoslaviji in Romunije zadoščeno z brodovjem, ki ga imata v rokah, in z zaplembo, ki je sedaj potrjena. Razsodnik vztraja pri tem, da mora Avstrija tem dvema deželama in Češkoslovaški odstopiti nekaj potniških ladij in da morajo nadalje Nemčija, Avstrija in Madžarska izročiti Češkoslovaški v razmerju, ki ga določa, 70.000 ton vlačilcev in 4450 konjskih sil remorkerjev za češkoslovaški trgovinski promet.

Pariška žitna borza, ki je bila od leta 1914 zaprta, je bila v ponedeljek zopet otvorjena.

*VAN ALBREHT:

Deca.

V teh vročih dneh je ljudó. Nekateri, ki jim rosi osmero blagrov iz neba in deveti iz denarnice, žive po letoviščih, žive in modrujejo ter veseljačijo. Dame porabijo po tri dopoldanske ure, da doženejo, v koliko je napredovala ogorelost njihovih obrazov in okolice ključnice in vrhnjih pleč prejšnji dan. Gospodje sede in razmišljajo važne posle. Kupčija jim kliče pot na veličastne pleše in na tolstá lica. — V bližini okrog živi primerna in neprimerna navlaka: posli, delavci in kmetje. Sobarice in »dekleta za vse«, pestunje in služkinje raznih vrst so se pomladile in mestoma korenjaško konkurirajo z damami tistih krogov, ki so deležni devetega blagra. Polna nedra in lepo zoblikovana nedra te ženske navlake kliče marsikaki sicer nad vse ljubeznjivi dami jezo v srce in vabi na glavo sive lase. Vendar ni neviht in ne viharjev; kajti vročina pritiska s tako silo, da čisto otope živci in zaspi v srcih vsa bojna energija.

Vmes pa otroci, деца, ki ne pozna konvencije, navlake in ne razredov, деца, ki je vesela solnca in trave in cvetja, peska na igrišču in kokoši na dvorišču. Srečajo se mladi junaki naj-

različnejših pokolenj ter junakinje z njimi, pa so naenkrat prijatelji med seboj.

Eni pravijo očetu papa, drugi tata, tretji ata ali kako drugače, med seboj pa ne delajo razlike zbog tega. Skupaj razmišljujejo, ugibljejo in rešujejo probleme, ki jim mučijo mlade možgane.

Kako je pa tvoji mami ime, vpraša mali Peró Zofija, ki je komaj tri leta stara.

»Mama,« se krepko odreže mala.
»Ze, — pa še drugače,« trdi Peró.
»Nič,« meni energična Zofija,
»mama je mama.«

»Moja mama je Silva,« meni Peró.
»Gotovo je tudi tvoja nekaj.«
»Nič!«

Debata je končana in par se razide...

Boris, ki se bliža četrtemu letu svojega življenja, je slišal razgovor in se začudi proti meni!

»Kajne, da je vsaka mama še kaj drugega: Ivanka, Marija, Olga. Ali ne?«

»Seve,« mu pritrđim.

»Zofija pa ne ve tega.«

»Je še premajhna.«

Boris pomisli in se razzivi:

»Ko si bil ti majhen, tudi nisi vedel tega.«

»Seveda ne. Kako pa veš, da sem bil jaz kdaj majhen?«

»Videl sem te na sliki. Malo si bil večji kot sem zdaj jaz.«

Potem pomolči in premišljuje. Ne vem, na kaj misli, čutim pa po obnašanju, da misli zelo intenzivno. Nenadoma steče za psičkom, s katerim sta velika prijatelja in ga privede k meni.
»Ata, zakaj pa smuk (tako je ime psu) nikoli ne govori. Jaz sem ga že učil tako kakor Zdenko. Zdenka se je naučila, smuk pa ne.«

»Govore samo ljudje, pes ne more govoriti.«

»Ko si bil ti pes, tudi nisi mogel govoriti?« me vpraša mali zelo resno.
»Za trenutek me posili smeh, vendar pojasnim resno:

»Jaz sem bil vedno človek.«

Boris se zopet zamisli in stopi z vprašanjem na dan:

»Ali so vsi ljudje vedno ljudje?«

Tedaj se mi stesni v grlu. Tako nekaj trpkega me obide in kakor v snu dvignem malega k sebi in se za trenutek zagledam v njegove žive, nedolžne, same skrivnosti zroče oči.

»Le pojdi k Zofiji, pa ji povej, da ima tudi njena mama ime,« ga potolažim, ker me je strah njegovega vprašanja.

Mali gre in njegov glas se kmalu gomeča med vesela otroške glasove.

Dnevne vesti.

— Razkol v JDS. Dr. Tavčerjevo glasilo demontira našo večerajšjo vest o razkolu v JDS in opira svoj demontir na trditve, da seja načelstva JDS ni bila sklepna in da se vsled tega o izključitvi dr. Zeričarja, prof. Breznika, dr. Kramerjara in Ribnikarja sploh ni sklepalo. O sklepanju tudi ni ničesar trdili nismo in smo se celo poudarili, da do definitivnega sklepa ni prišlo, pač pa da je, kot se nam je ponovno zatrdilo iz najverodostojnejšega vira, o tej izključitvi razpravljalo. Če to ne pomeni razkola v JDS, no potem je pa to že ena »sleista« stranka.

— Begunci, čujte! JDS stranka je nastopila proti temu, da bi dobila »Jugoslovenska Matica« za svoj dom »Kazino« JDS je vrgla na cesto begunca, narodnjaka ka-varnarja »Zvezde« g. Ivančiča! JDS nastoparja z vso silo proti prvobornemu Primorcev pa dr. Rybaru, kateremu namestoma ne da v Ljubljani stanovanja in je s tem ogrožena njegova ekstenzija! JDS je s svojo podlo gonjo onemogočila izvolitev dr. Rybara državnim poslancom! JDS in njih glasila danes podlo napadajo našega tovariša beguncu Brandnerja, ki je itak edini poslanec, ki se je vedno resno zavzemal za nas beguncu! Voditelj JDS nas beguncu javno za smehujejo kot »Begunce«! Ta stranka izdaja časopise, ki so v največjo sramoto našemu narodu! JDS je stranka denuncijantov, katere obnašanje je danes ozabneje, kakor gonia nekdanje Sušteršič - Lampoetove klike. Begunci, zapomnite si to in pokazite hrbet tej lažidomokraski stranki! Koruški in primorski begunci.

— Poziv »Jutra«! Ker »Jutra« tako rado prinaša razna lažnjiva poročila in denuncijantske vesti, pozivamo se enkrat tako državotvorni časopis, da takoj pošaljal ali so državotvorni demokrati glasovali v Zagrebu in Osijeku za komunističnega župana ali ne? Istočasno naj tudi povesta, ali so pripomožili državotvorni demokrati v Zagorju komunistom do župana ali ne? Tudi naj vpraša dr. Zeričarja, ali je on res priporočal volivcem na javnem shodu, da naj volijo rajši komuniste, kot pa narodne socialiste. Kje in kdaj pa je NSS pripomnila komunistom do kake kandidature? Na ta javno stavljena vprašanja prosimo ponovno odgovora! Ko nam odgovorite vam postrežemo še z nekaj vprašanji in potem upamo da bo državotvornost JDS kmalu dokazana.

— Somišljenikom NSS! Strankino glasilo »Nova Pravda« hčemo pod vsakim pogojem razširiti in preurediti, in to prej kot mogoče, ker to zahtevajo vitalni interesi stranke. Ker nimamo in ne maramo imeti ob strani nikakih bank, ki bi naš načrt, naše podjetje subvencionirali ker smo pripuščeni zares prav sami sebi, moramo to tudi sami in z lastno močjo izvesti. To pa bo mogoče le tedaj, ako znatno dvignemo število naročnikov, in pomnožimo inerate. — Izdali smo parolo: Vsak naš somišljenik in prijatelj bodi naročnik »Nove Pravde«! Kdor še ni naročnik, naj list takoj naroči. Vsak somišljenik pa naj nabira med svojimi prijatelji in znanci nove naročnike in oglase, ter nam te prijave nemudoma sporoča pismeno. — Bodimo zavedni vseh in povsod in zahtevamo »Novo Pravdo« v vseh javnih lokalih. Zato vsi na delo!

— Poasnila dele upravištvo: Ljubljana, Gradšče 7. pritišče, levo.

— Kolporterje za Ljubljano, Celje in Maribor išče upravništvo tednika »Nova Pravda« v Ljubljani, Gradšče 7. pritišče levo. — Plača po dogovoru.

— Vožne ugodnosti na državnih železnih. Ministrstvo za promet je pooblastilo inspektorat drž. žel. v Ljubljani, da sme izdajati za eno potovanje nakaznice za potovnično vožnjo ceno aktivnim častnikom v uniformah ali v civilni obleki in njih rodbinam, vojaškim uradnikom, državnim civilnim uradnikom in učiteljem narodnih šol in njih rodbinam, kakor tudi upokojencem te vrste in njih vdovam in otrokom, dalje slugam in njih rodbinam. Za rodbino se smatrajo žena in zakonski otroci, ki žive v skupnem gospodarstvu ali jih vzdržujejo, kakor tudi pastorki in adoptirani otroci. Prošnje s potrebnimi dokazili se pošiljajo na inspektorat drž. žel. v Ljubljani.

— Kongres jugoslov. ženskih društev se bo vršil letos 1. 2. in 3. septembra v Ljubljani. Priglasenih je mnogo udeleženk tako iz Srbije kakor iz Hrvaške, ktere mota in hoče naše žensstvo sprejeti kar najpribrčneje. Naša Ljubljana in vsi kraji, kamor se peljejo udeležence kongresa, store govo vse, da se bodo počutili kakor med svoji. Zaozastajati ne smemo za Srbkinjami in Hrvatricami, med katerimi smo Slovenke preživele lani in predlanskim tako lepe dneve. Nadejamo se, da pojde vse naše občinstvo našemu žensstvu radevolje na roko ves čas hivanja naših jugoslov. sester v naših krajih.

— Strokovno glasilo »Novinar«, ki ga izdaja centralna uprava Jugoslovenskega novinarskega združenja v Beogradu, je danes prisnelo v Ljubljano. Prva številka obsega kratak uvodnik predsednika J. N. U. g. Dušana S. Nikolajevića ter pravila združenja, kakor tudi sklepa sarajevskega kongresa in prve seje centralne uprave v Beogradu. List, ki bo izhajal periodično po potrebi, toplo priporočamo vsem, ki se za razvoj našega novinarstva zanimajo. Članom ljubljanske sekcije se bodo dostavili izvod, kakor hitro jih tajništvo sprejme iz Beograda.

— Za Jugoslovensko Matico so darovali: Uradništvo gradbene direkcije, poverništvo za javna dela in generalna inspekcija vode mesto venca umrlu inž. Boleslavu Bloudeku K 644; Petar Katič, prokurist Jadranske banke, mesto venca umrlu Nadi Bogady K 400. Iskrena hvala! Po-nemajte!

— Na potu naših ljubljanskih slovenskega doktorja Ludvika Lobeta se je nabralo za Jugoslovensko Matico K 542 kateremu znesku je ob koncu prireditve še sam predsednik »Bajsovega kluba« primaknil 50 para.

— Bratno društvo na Gornjskem bode v nedeljo 7. t. m. ponavljalo narodno igranje Miklovo Zalo. Začetek ob 6. uri zvečer. K obliki udeležbi vabi odbor.

— Prostovoljno gasilno društvo v Dobropoljah priredi dne 14. avgusta t. l. slavnostno 20letnico svojega obstanka. Na vspredu je ob pol desetih sv. železa, pop. ob 15. uri ljudska veselica poleg železa potaje z godbo, petjem, srečelovom itd. — Vstop 2 din., za gasilce 1 din. — zaradi prepotrebne nabave gasilnega orodja se preplačila hvalajno sprejemajo.

— Uvedba seške službe pri poštnem uradu Cirkovci. S 16. avgustom t. l. se prične pri poštnem uradu Cirkovci dostav-

ljati poštne pošiljke po selskem pismošni v tele kraje: I. okraj: Mihovel, Drgonja ves, Spodnje Jablane, Zgornje Jablane in Pongrc. II. okraj: Starošinci. Dostavljalo se bo v I. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju vsak torek, četrtek in soboto.

— Vprašanje potnih legitimacij. Ze svoječasno, ko so prišla prva prenašljiva poročila o uvedbi potnih legitimacij, smo poročali v pomirjenju ljudstva, da bodo pač uvedene potne legitimacije, vendar cela zadeva še ni urejena, niti niso pripravljene tiskovine in obvezna uredba tudi še ni uradno razglášena. Kadar bo zadeva urejena, bo razglášena ta zadeva v našem »Uradnem listu« in po uradnih predpisih in navodilih. Te objave uradne polnočasne odredbe bomo priložili pravočasno. — Večerašnje poročilo o potnih legitimacijah je prišlo iz Zagreba in je bilo pomotoma objavljeno kot bi bilo za nas obvezno. Do sedaj še ni potreba z ozirom na te odredbe za potovanje iz nobenih legitimacij.

— Usoden požar v Slepseku. Dne 1. avgusta je izbruhnil v Slepseku požar, ki je uničil 10 gospodarjem skoro vsa gospodarstva poslopja s celim letošnjim pridelkom, katerega so imeli že večinoma pod streho. — Ogenj so zaneli otroci, ki so se igrali z vžigalicami ob 10. uri zvečer v hlevu posestnika Znidariča Antona. Dasi je gospodinja ogenj takoj opazila je bilo vse gašenje zastonj. Požarna bramba, ki je prihitele v četrt uri ni mogla več zajeziti ognja. Šele s pomočjo mokrošotke, mirenske in Sent-rupertške požarne brambe so polagoma ustavili divjanje uničujočega elementa. Vetr in suša sta dajala požaru obilo hrane. Vetr je spravljal v nevarnost vse bližnje sosedne vasi in tudi Mikronog. Pri gašenju je bilo več oseb več ali manj težko ranjenih. Ogenj je pustil samo trem gospodarjem hiše, ki so pa tudi zelo poškodovane. Desetim gospodarjem pa je zgorelo vse. Skupna žrtev vročega elementa znaša 21 hiš in večjih poslopij. Ubože, nesrečne, sedaj popolnoma ubožane prebivalce priporočamo javni dobrotnosti.

— Neprevidna igra s patrono. Na Pragerskem se je igrala neka neprevidna ženska z vojaško patrono tako, da je bila drežala z dolgo ostro iglo v odprtino. Pri tem je patrona eksplozirala in žena je dobila težke poškodbe na obeh rokah in po obrazu.

— Požar v Počenku. V nedeljo je izbruhnil ogenj v hlevu posestnice Franje Jagodice v Počenku pri Cerkljah na Gornjskem. Ogenj se je nenadoma razširil na hišo in gospodarska poslopja in vse uničil. Na sklednju so zgoreli letošnji pridelki, v svinjaku pa so poginili trije prašiči. Skoda je zelo velika. Kako je nastal ogenj, se še ne ve.

— Tatvina rib. Zagar France Potočnik ob Brodu na Savi je zapri 5. julija zatvornice na žago in vjel v grapi dve ribi, v Savi sami pa je zabodel z vilicami velikega sulca, ki je imel več kot 3 kg. Tega sulca je prodal neki ženski, katere baje ne pozna, za 80 K. Ker žagarji dobro poznajo svoje vode in so večkrat dobri in srečni ribiči Potočnikov zagovor ni uveril sodnika, ki ga je obsodil na 48 ur zapora.

— Praznoverje. V nekem kraju so se pojavili v okolici številni manjši požari. Očividno je bilo, da nekdo zažiga iz maščevanja. Za nekaj časa si je tudi ljudstvo izbralo osumljenca in tega so toliko časa zbadali, da je prišlo do obsežne pravde. Pri današnjem obravnavi, ki pa še ni zaključila cele zadeve, pa je podal zastopnik tožnika vzrok, zakaj so osumili obtoženca ravno njegovega klijenta kot požigalca. On pravi: Šli so v Trojane, kjer so gledali v ogledalo, in ogledalo jim je pokazalo požigalca današnjega tožnika. Tako brezmišlno praznoverje bi znalo imeti prav lahko težke posledice za marsikoga, obenem pa je tako praznoverje poniževalo za naš narod.

— Ponesrečenka na vsavskem mostu pri Litli. Globočnik Marija, stara 48let doma iz Kresnic, pristojna v Kropo na Gornjskem je padla skozi most v Savo. Most namreč popravljajo in so položene na nekaterih krajih samo deske za silo. Delavci so jo z veliko težavo izvlekli iz vode. Peljali so jo takoj v Ljubljano, toda rešitev je prepoznana, žena je umrla na kolodvoru v Ljubljani.

— Nesreča v Rudniku. Rudarja Ivana Širšela sta stisnila dva rudarska rovska vozčka. Mož je dobil težke telesne poškodbe na životu. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico.

— Drzen tat. Ljubljanski policiji se je posrečilo, da je zasledila jako predržnega tatu koles v Sneberjah in sicer 26letnega t. g. pomočnika Jameza Pevca. Priznal je, da je ukradel tri kolesa in jih prodal za 2000 K. Lastnikom so se kolesa vrnila.

Ljubljana.

— Zapisega na pol. ravnateljstvu. Včeraj ob 11. uri so prisegli vsi policijski uradniki in organi na novo ustavo. Zapisrgo je sprejel višji svetnik V. Kerševan.

— Nemškutarjenje v Ljubljani. V zadnjem času se je zopet razpasla po mestu zla in stara razvada iz avstrijskega režima, da se vedno bolj čeblja po mestu nemško. Na javnih prostorih, v lokalih, igriščih in sprehoščih govore ljudje, ki razumejo slovensščino, se vedno v blaženi nemščini in to večkrat naravnost izlivalno. Vraga, kaj naj postane Ljubljana zopet nemška kolonija! Tudi se množe pritožbe, da se je vrnila ta za nas sramotilna razvada že v razne pisarne. Imamo podjetja, ki so znana kot slovenska, njih lastniki so odločni Slovenci — domačini in vendar toliko mlacni, da pisarijo še vedno in to slovenskim strankam nemška pisma in nastavljajo odnosno dopuščajo na taka mesta, kjer se sprejema in se obravnava s strankami, ljudi, ki ne znajo slovenski. To vzbuja v občinstvu začudenje, marsikdo obrne takemu podjetju hrbet, ljudje se zgražajo in to popolnoma pravilno. Treba bo zopet malo metle, da očistimo našo belo svobodno Ljubljano takih umazanih peg in madežev. Od slovenskih trgovcev in podjetnikov pač lahko zahtevamo, da so pod slovensko narodno firmo tudi res toliko narodno zavedni, da nastavljajo za sprejem in občanje strank uradnike in uradnice Slovence. Izgovor, da je kdo Slovan, ne zna pa slovenski, ne drž, ker ne moremo dopuščati, da bi naš Slovani uvajali v Ljubljani nemškutarjenje, mesto da bi se naučili slovensščine. Če pa jim to ne ugaja, pa naj se umaknejo in nastavljajo slovenske uslužbence. Zavedi bonio posvečali v bodoče večjo pozornost.

— Nemški zabavljaji. V vedno pogostejše javljajo po mestu. S takimi ljudmi mo-

rajo tozadevni uradi počeno obračunati. Iv. Gerčar, sprevodnik je v električnem vozu zabavljaj čez Jugoslavijo, kar je znal. Vpil je: »Wir haben die Kultur von den Deutschen! Hoch! Aber gewiss nicht von Jugoslawien!« Mož je doma nekje od Kamnika. Kaznovan je bil na policiji z visoko denarno globo.

— Popravek. Pomotoma smo prejeli vest, da je umrl naš prijatelj Franjo Anžič v Bohinj, medtem ko zvedo danes veselo novico, da ga je njegova soproga spremljala iz Bohinja v boljšem stanju zdravja, kar damo tem potom vsem prijateljem in znancem na znanje.

— Sentjakovski semenj. 7. avgusta na vojaškem strelišču ob Dolenski cesti v prid knjižnici, gledališkemu odru in pevskemu zboru sentjakovskega naprednega društva obeta biti ena najpripravejših prireditev našega mesta. Na sentjakovskih semenjih se nikdar nič ne odiraio obiskovalci, cene so vedno zmerne, plačila in jedila pa prvovrstna. Poleg tega je za duševno razvedriljo kar najbolj preskrbjeno. Vstopnina je 2 dinarja, otroci do 10 let v spremstvu staršev prosti.

— Spedišijske tvrdatje v Ljubljani bodo ob sobotah v mesecu avgustu do vključno 3. septembra končavale ob 12. uri dopoldne z obratom, nakar se stranke opozorjajo.

— Kaznovana neprevidnost. Janko Čepon je trčil na Starem trgu v gospo Zorcovo in jo podrl na tla. Ponesrečenka pove, da je bil sunk tak silen, da je kar odletela po tleh. Pri tem se je težko poškodovala na nogi in na boku. Ker je bila radi vnetja rane na nogi nevarnost, da postane stvar opasna, je morala iti poškodovanka v bolnico. Čepon je bil obsojen radi neprevide vožnje, ker ni imel zvonca in ker je vozil na napačni strani na 100 K denarne kazni ali 10 dni zapora in mora povrniti poškodovanki račun za zdravljenje v znesku 1278 K.

— Prihodnja porota. Prihodnje porote bodo radi kvalifikacije jako olajšane. Mnogo tatvin in goljufov, ki so bile določene za potratno obravnavo, so izločene iz porote in pridejo pred senat deželnega sodišča. Pač pa bodo porotno zasjedanje zanimivejše, ker pridejo pred poroto le velike tatvine in goljufovi pri katerih dosega znesek 40.000 K poleg raznih ubojev, unorov, požigov, ropov itd. — Za prihodnje zasjedanje, ki se prične početkom septembra so določeni do sedaj 3 slučaj uboja, en umor, en požig in več velikih tatvin in goljufov. Ako pridejo znane poštno poverebe z ameriškimimi pisni in dolarji pred to poroto, še ni določeno.

— Nesreča pri kopačju. Pri kopačju v Gradaščici si je obrazil stražnik Jože Zorec s črepljajmi ного in so ga morali odpeljati v bolnico.

Maribor.

— Mestni kot krajni šolski svet razpošija te dni popisne pole za šolobvezne otroke, rojene v času od 15. julija 1907 do 17. septembra 1915. Pole se morajo izpolniti in tekoni 8 dni izročiti hišnem gospodarjem, kjer jih bodo pobrali šolski vodje. Za napoved narodnosti je merodajno pokolenje, ne pa občevalni jezik.

— Prijava za sprejem v mariborsko sadjarsko in vinarsko šolo so bile zelo številne iz vseh krajev Slovenije in celo iz Hrvaške, Slavonije, Bosne in Baranje. Zdi se, da naši tamonjni kmetije še ne razumejo pravilno pomena tega strokovnega zavoda. Želeti bi bilo, da narodnozavedni krogi v omejnih krajih vplivajo na to, da se ta nedostatek še pravočasno odpravi.

— Podružnica akademskega kluba »Janušič« v Zagrebu priredi s pomočjo zdravstvenih odsekov in drugih kulturnih društev v času od 7.—13. avgusta zdravstveni teden v Mariboru.

— Po prav neznosni vročini in suši zadnjih tednov se je danes popoldne okoli 4. ure od zapadne strani približala nevlhita, ki je med lahkim gromom in bliskanjem prav blagodejno namočila žejno zemljo. V poznih večerni uri dežuje še naprej. Pohorje odejavo nizki deževni oblaki in tudi barometer naznanja padavine. Da si razni zasadi deloma opomorejo, bi bilo potreba 8 dni dežja, ker je zemlja poldrugi meter globoko izsušena in razpokana.

— Vseid velike suše se je pojavilo na deželni pomankanje vode. Pa tudi še preostala voda je postala slaba. V St. Ilju je vsled tega izbruhnil legar, na katerem je že več oseb resno zbolelo.

— Za sekundarjia na tukajšnji bolnici je imenovan g. dr. Ironovsky (in ne, kakor se je pomotoma poročalo dr. Horvatsky).

— V večerajšjo vest pod naslovom »Nemška lojalnost« se je vrnila neljuba, bistvena pomota. V predzadnji vrsti se mora glasiti mesto »ovsem neresnična« pravilno »povsem resnična«.

Celje.

— Nadaljevanje druge seje celjskega obč. sveta dne 1. avgusta. Napravili so se sledeči važni sklepi: Hišnim posestnikom, katerih hiše so v slabem stanju, se naloži, da jih popravijo. — Trotoarje, kateri so v slabem stanju popravil mesto na svoje stroške — hišni posestniki pa bodo dolg odplačevali v obrokih. — Rehenschegg mora napraviti ob svoji hiši v smeri proti Savodnji hodnik. — Sprejelo se je še več predlogov gradbenega in stavbenega odseka tako glede prezidave invalidskega doma, stavbe carinarskih poslopij in tako dalje. — Izvrše se potrebne poplave v mestnih šolah in uvede centralna kurjava. — Izvrši se regulacija tarifov izvoščevov glede priljage. — Vložene so bile nekatere prošnje glede novih tiskarskih concepij, katere pa so bile, ker ni lokalne potrebe, odklonjene. — Mestnim delavcem v mestnih gozdovih se zvišajo plače. — Sportnemu klubu se prepusti tretjina glazije. — Zahtevalo se bode znižanje policijskega staleža, ker je prevelik in znaša 83 mož. Te rodbine imajo stanovanja na škodo drugim in tako povečujajo stanovanjsko bedo. (V času pred vojno smo imeli v Celju 9 do 12 stražnikov brez vsakih policijskih uradov; danes pa 83 stražnikov in policijski urad zaseda mestno hišo s 23 sobami. Op. poročevalca.) — Del. družvi »Svoboda« se prenupe prostori meščanske šole za predavanja. — V mestni ubožni svet so bili po poročilu izvoljeni trije demokrati, dva nar. socialista, dva soc. demokrata in eden klerikalec. — Sledila je tajna seja, v kateri je bilo sklenjeno, da se mesta pisarniških uslužbencev, ki še niso definitivna, ne razpišejo, dokler ne bo rešeno vprašanje uradnega vodje. Razpiše se tudi mesto stavbenega inženirja. Razpiše se končno tudi mesto pogodbenega mestnega fizika. Naredba glede regulacije plač državnih uslužbencev stopi v veljavo tudi za mestne nastavljenice, za katere se uvede kvalifikacijska tabela.

— Predavanja zdravstvenega tešna so precej dobro obiskovana tako v Celju, kakor tudi v okoliških krajih. Vidi se, da se tudi delavstvo zanima za njemu koristna pod-

vetzja. Upamo, da bodo imeli vsi, ki predavanja obiskujejo, od njih tudi korist.

— Zdravstvena izložba v Celju se je sinoči zatvorila. Prepelje se v Maribor, kjer se otvori v nedeljo.

— Veselica celjskega olepševalnega društva se vrši iz raznih ozirov mesto 14. dne 15. avgusta v mestnem parku.

— Zdravstveni teden, prirejen v Celju 31. julija do 10. avgusta t. l. je uspel nad vsako pričakovanje. Zanimiva poučna razprava o alkoholu, sušici in spolnih boleznih je bila vse dni polnoštevilno obiskana. Dnevno so bila predavanja za delavce, vojske celjske garnizije in za meščanstvo. Več predstev v kinu in Nar. domu z isto vsebino je bilo zelo dobro obiskanih. V celem je posvečalo občinstvo vsem prireditvam in predavanjem mnogo pažnje. Jugoslovenski akademski klub »Janušič« v Reki, podružnica v Zagrebu priredi od 7. do 13. avgusta sličn zdravstveni teden v Mariboru in sicer s sodelovanjem »Zdravstvenega odseka« »Zagrebe« »Ljubljana«, »Zdravstvenega društva« v Mariboru in ostalih kulturnih društev. Podroben program sledi!

— Nevesto osleparil. S trgovko, vdovo Fr. Doljšek na Ostržnem pri Celju se je seznanil in zarobil ljubljanski invalid Friderik Uhl. Nalagal se ji je, da ima 14 dnevni dopust in jo pregovoril, da mu je izročila 4700 kron za nakup stvari, ki so potrebne za poroko. Na to pa je sleparski ženin z denarjem pobegnil.

— Cene mesa v Celju so se nekaj znižale in stane meso sedaj volvolsko in telečje 24 do 26 kron, bikovsko in kravije 16 do 18 K, telečje 18 do 20 kron.

— Iz Celja. Prejeli smo in priobčujemo: Kakor se je že večkrat pisalo po dubrovniških listih in v »Beogradskem Dnevniku« ima Stalna vojna bolnica v Mostaru za upravnika bivšega črno-rumenega avstrijskega »k. u. k. Stabsarzta« dra. Mate Jelača, ki se da podkupovati od vojakov, da jih zadrži v bolnici, ali pa da jih kot nesposobne superarbitrirajo. Pisalo se je nadalje, kako štiti ta bivši avstrijski »Stabsarzt« razne dezerterje, ki so pobegnili s svojih mest. Navajalo se je tudi priče za ta dejanja. — Narednik Zlatko Planinec iz Celja, ki je bil osumljen, da je pisec tozadevnih člankov, se je izjavil napram komandi Jadranske Divizije v Mostaru, da je pripravljen dokazati pred sodiščem nad 100 slučajev. To izjavo je dal pismeno. Toda zastoj — morda je dr. Mate Jelač poskusil tudi to, kar so vojaki delali napram njemu, fakt stoji, da je ex-k. u. k. Stabsarzt še vedno na svojem mestu kot upravitelj bolnice, in da še vedno »trjuje«, z vojniki, narednik pa je bil kaznovan brez preiskave kot obrekovalac! Dr. Jelač je hotel narednika naprivo označiti kot umobolnega! To mu pa ni uspelo. Potem ga je hotel postaviti pred vojno sodišče kakor »Radičevca« in »supornika«, kar pa je iz razumljivih razlogov opustil! Kako se pač dela z narednikom Planincem v naši demokraski državi, z mozem, ki si je stekel nebroti, sicer ne razbohanih zaslug za našo državo in je radi tega pretrpel več let v avstrijskih čistilnicah, temnicah in »Internierungslagern« in ki je nastopil proti tej korupciji edino s staljšica poštenega človeka. O vsej stvari se bo še pisalo. Gospod Zlatko Planinec je dospel danes v Celje, kjer je predložil prošnjo vojnim oblastim, da se spravi zadeva pred vojno sodišče in zahteval kategorično, da se po končani preiskavi najstrožje kaznuje, ali pravi krivec ali pa on kot zločest obrekovalac. Pošten meščani mesta Mostar so naslovili na vojnega ministra odprto pismo, da razjasni afero dr. Jelača in izrazili v njem ogorčenje nad sprejemom imenovanja doktorja v našo vojsko. Vojaški svetnik gosp. Sukovič iz Dubrovnika je že pred par meseci naznanil dra. Jelača radi podkupovanja od strani vojakov. »Srpska Riječ« št. 147 od 23. julija 1921 prinaša na prvi strani: Doznavamo iz zanesljivega vira, da je upravitelj bolnice v Mostaru, bivši črno-žolti avstrijski oficir Dr. Mate Jelač zaprosil vs preši in na brzu ruku« za dopust in potni list za — Italijo! (Odkoder bi se seveda nikdar ne povrnil.) Doznava se tudi, da se je prošnji — ker ima Italijanci za ženo — ugodilo! Želeti bi bilo, da se g. dr. Jelač prej pozove na odgovor, in se mu da sorazmerno plačilo. Treba je, da tudi v naši vojski vlada pravica! Kaj koristi zakon o zaščiti države, ako se na drugi strani propagira nehote komunistov? Pa pravijo, da smo »protidržavni elementi«! —

— Nesreča pri kopačju. Pri kopačju v Gradaščici si je obrazil stražnik Jože Zorec s črepljajmi ного in so ga morali odpeljati v bolnico.

Maribor.

— Mestni kot krajni šolski svet razpošija te dni popisne pole za šolobvezne otroke, rojene v času od 15. julija 1907 do 17. septembra 1915. Pole se morajo izpolniti in tekoni 8 dni izročiti hišnem gospodarjem, kjer jih bodo pobrali šolski vodje. Za napoved narodnosti je merodajno pokolenje, ne pa občevalni jezik.

— Prijava za sprejem v mariborsko sadjarsko in vinarsko šolo so bile zelo številne iz vseh krajev Slovenije in celo iz Hrvaške, Slavonije, Bosne in Baranje. Zdi se, da naši tamonjni kmetije še ne razumejo pravilno pomena tega strokovnega zavoda. Želeti bi bilo, da narodnozavedni krogi v omejnih krajih vplivajo na to, da se ta nedostatek še pravočasno odpravi.

— Podružnica akademskega kluba »Janušič« v Zagrebu priredi s pomočjo zdravstvenih odsekov in drugih kulturnih društev v času od 7.—13. avgusta zdravstveni teden v Mariboru.

— Po prav neznosni vročini in suši zadnjih tednov se je danes popoldne okoli 4. ure od zapadne strani približala nevlhita, ki je med lahkim gromom in bliskanjem prav blagodejno namočila žejno zemljo. V poznih večerni uri dežuje še naprej. Pohorje odejavo nizki deževni oblaki in tudi barometer naznanja padavine. Da si razni zasadi deloma opomorejo, bi bilo potreba 8 dni dežja, ker je zemlja poldrugi meter globoko izsušena in razpokana.

— Vseid velike suše se je pojavilo na deželni pomankanje vode. Pa tudi še preostala voda je postala slaba. V St. Ilju je vsled tega izbruhnil legar, na katerem je že več oseb resno zbolelo.

— Za sekundarjia na tukajšnji bolnici je imenovan g. dr. Ironovsky (in ne, kakor se je pomotoma poročalo dr. Horvatsky).

— V večerajšjo vest pod naslovom »Nemška lojalnost« se je vrnila neljuba, bistvena pomota. V predzadnji vrsti se mora glasiti mesto »ovsem neresnična« pravilno »povsem resnična«.

Celje.

— Nadaljevanje druge seje celjskega obč. sveta dne 1. avgusta. Napravili so se sledeči važni sklepi: Hišnim posestnikom, katerih hiše so v slabem stanju, se naloži, da jih popravijo. — Trotoarje, kateri so v slabem stanju popravil mesto na svoje stroške — hišni posestniki pa bodo dolg odplačevali v obrokih. — Rehenschegg mora napraviti ob svoji hiši v smeri proti Savodnji hodnik. — Sprejelo se je še več predlogov gradbenega in stavbenega odseka tako glede prezidave invalidskega doma, stavbe carinarskih poslopij in tako dalje. — Izvrše se potrebne poplave v mestnih šolah in uvede centralna kurjava. — Izvrši se regulacija tarifov izvoščevov glede priljage. — Vložene so bile nekatere prošnje glede novih tiskarskih concepij, katere pa so bile, ker ni lokalne potrebe, odklonjene. — Mestnim delavcem v mestnih gozdovih se zvišajo plače. — Sportnemu klubu se prepusti tretjina glazije. — Zahtevalo se bode znižanje policijskega staleža, ker je prevelik in znaša 83 mož. Te rodbine imajo stanovanja na škodo drugim in tako povečujajo stanovanjsko bedo. (V času pred vojno smo imeli v Celju 9 do 12 stražnikov brez vsakih policijskih uradov; danes pa 83 stražnikov in policijski urad zaseda mestno hišo s 23 sobami. Op. poročevalca.) — Del. družvi »Svoboda« se prenupe prostori meščanske šole za predavanja. — V mestni ubožni svet so bili po poročilu izvoljeni trije demokrati, dva nar. socialista, dva soc. demokrata in eden klerikalec. — Sledila je tajna seja, v kateri je bilo sklenjeno, da se mesta pisarniških uslužbencev, ki še niso definitivna, ne razpišejo, dokler ne bo rešeno vprašanje uradnega vodje. Razpiše se tudi mesto stavbenega inženirja. Razpiše se končno tudi mesto pogodbenega mestnega fizika. Naredba glede regulacije plač državnih uslužbencev stopi v veljavo tudi za mestne nastavljenice, za katere se uvede kvalifikacijska tabela.

— Predavanja zdravstvenega tešna so precej dobro obiskovana tako v Celju, kakor tudi v okoliških krajih. Vidi se, da se tudi delavstvo zanima za njemu koristna pod-

ponatisemno Avg. Lebanovo občuteno »Podoknico«, ki je bila objavljena v »Glasbeni Zori«, pa je že zdavnaj pozabljena. Potem ji sledi Adamičev popularni »Vasovalec«. — Zvezna tiskarna.

— G. kapelnik Ivan Brezovšek — kakor čujemo — na veselje vseh glasbenih krogov ne odide v Split, marčev ostane v Ljubljani kot profesor konservatorija in koncertni vodja Glasbene Matice. Iz gledališča, kjer vladajo znane razmere, seveda izstopi.

— Na ljubljansko opero je angažiran eden najboljših slovenskih pevcev g. Julij Betetto. Vest, da so angažirali g. Vladota Stamarca je bila preuranjena.

Na naslov direkcije drž. železnic ozir. na ministristvo za promet in soc. pritiško.

Po naredbi deželne vlade št. 178 priobčene v urad. listu SHS št. 68, bi morali glasovni uredbi D. R. br. 60.001 dobiti vpokojenci, ki spadajo pod razpredel. b. uredbi z dne 28. junija 1919 D. R. br. 63.515 povisane dosedanje osebne draginske doklade na skupni znesek 850 K mesečno od 1. maja 1921 dalje.

Sodeč po doživljajih, da ta likvidacija ne bo točna, smo pričakovali mesto 1. maja — vsaj 1. junija nakazilo tega poviška — a zaman.

Michel Zévaco:

„NOSTRADAMUS.“

III.

Štirje stražarji.

Strašna je bila žalost Franca I., ko mu je došla vest o smrti sinu, na katerega je bil zgradil vse svoje nade. In strašno je bilo tudi njegovo maščevanje, ko se mu je zazdelo jasno, da je bil princ zastrupljen. Teden dni po prestolonaslednikovi smrti je dobil kralj brezimno pismo, ki je vsebovalo pravo pravcato ovadbo, da je Montecucoli princ čuvalec. Neznani pisec je dostavil, da je bil točaj po Karlu V. najet za svoje grozodejstvo.

Ko so vrgli Montecucolija v ječo in ga postavili pred sodnike, se je branil z največjo odločnostjo in tajil do konca; bil je prepričan, da ga v najskrajnjem trenutku odredi novi prestolonaslednik, princ Henri. Sicer pa je bil namenjen izdati njega in Katarino, ako mu ne bi priskočila na pomoč. Med preiskavo so mu bili res da pokazali obtožilno pismo, in menil je celo, da spozna nekatere črte Katarinine pisave. Takšna misel se mu je zdela tako nemogoča, da jo je zavrgel brez obotavljanja. Obsodili so ga tedaj, da ga raztrgajo s konji na štiri kose.

Napočil je predvečer usmrčenja, ne da bi se bila obsojencu izpolnila neomajna vera v rešitev. In tedaj je izjavil Montecucoli, da hoče nekaj povedati. Uro po tej izjavi so se odprla vrata njegove ječe. Vstopil je mlad gospod, ogrnjen s širokim plaščem. V luči leščerbe, ki jo je bil pustil ječar v zaporu, je obsojenec pogledal plemiča. Spoznal je preoblečeno Katarino de Medicis. Pristopila je in mu šepnila na uho:

»Pojdi jutri mirno na morišče. Daj se celo privezati. Krvnik je pod-

kupljen. Konji ne bodo vlekli. V hiru, ki ga povzročijo ta dogodek, se vrže nate kakih sto krepkih ljudi, kakor bi te hoteli ubiti. Smrt mu! bodo kričali. Toda namesto da bi te ubili, te odvežejo in odneso. Na Roni te vkrajo na urno barko, ki te ponese do morja. Tam te čaka ladja, ki te odpelje v Italijo. Ko te izkrca na italijanskih tleh, ti preda kapetan tristo-tisoč liver, ki bodo zadoščale, da počakaš ure, ko se vrneš na dvor kralja Henrija II. in nastopiš čin, katerega ti dolguje...«

Jetnik se je sklonil; prijel je Katarino za roko ter jo goreče poljubil. »Saj sem vedel!« je zamrmral. »Vedel sem, da me otmete!«

Katarina je odšla, vsa krasna in mila, podobna angelu upanja, ki se je spustil v peklo. In ko je dospel kraljevski komisar, da bi sprejel obsojenčovo predsmrtno razodetje, se je Montecucoli zaklel, da mu nima ničesar povedati.

Drugo jutro so ga odvedli h kazni, in sleherni je občudoval hladnokrvnost mladega moža, ki je stopal tako mirno v strašno smrt razčetrverjenja. Krvnik ga je položil na križ iz dveh debelih deska ter mu uklenil roke in noge v štiri železne obroče. Na vsakem izmed njih je visela veriga in k vsaki verigi je bil priprežen močan konj, tako da je vlekla sleherni žival za eno roko ali eno nogo.

Štirje pomočniki z biči v rokah so razpostavili konje, vsacega na določeno mesto...

Verige so se nategnile. Montecucoli, ki je vse dotlej z nekakšno zakrknjeno brezbriznostjo trpel strašno početje, je mahoma prebledel, ko je začutil, da se verige napanjajo. Vzdignil je glavo, izkušaje se ozreti po množici, ki ga je obdajala od vseh strani. Menih, ki je stal poleg njega,

je dvignil svoj križ. Krvnik je zrl nepremično v to povzdignjeno razpelo.

»V imenu živega Boga,« je viknil menih, »te zaklinjam poslednjikrat, da razodeneš imena svoji sokrivcev.«

Vsi navzoči so videli v tem trenutku, da se Montecucoli obotavlja in se njegove ustnice krčevito gibljejo, kakor bi hotele v resnici nekaj povedati. Zdajci pa so zaorili kriki: »Smrt mu! Smrt mu!« In silno gibanje je nastalo med množico.

»Na pomoč mi prihajajo! Rešen sem!« je zamrmral Montecucoli. »Ničesar nimam povedati!« je zavpil na glas.

Menih je pobesil razpelo. To je bilo znamenje smrti! Krvnik je mahnil z roko. Vsi štirje pomočniki so hkrati udarili po konjih; živali so zbesnele in planile vsaka v svojo smer. Začul se je strahoten krik, podoban divjemu, žalostnemu tuljenju; in par minut nato je ležal na deskah samo še kup raztrganega, krvavega mesa.

Proda se:

NAJVEČJI DALJNOGLED V LJUBLJANI

(astronomski refraktor), komplet, z 13 različnimi okularji in stojalom vred je na prodaj. Natančnejša pojasnila daje uprava lista.

6 Plišastih FOTELJEV in KANAPE. Poizve se v upravnistvu. 1593

DVE ELEGANTNI NA POL POKRITKE KOČIJE različni vozovi (zapravljeni) vedno na razpolago. Ivan Mandelc, kolarski mojster v Kočevju. 1597

TRIJE ŠE NERABLJENI DINAMO-STROJI, proizvođač tvrdke Dynamo-Werke A. G. Dunaj za vrtilni tok in sicer 2 po KW O. 9 in 1 5 PS, V 380-220, 50 period ter s 1400 obrati na minuto. Naslov pove upravnistvo lista. 1600

12 ŽAG ZA POLNOJARMNIK oddam po nizki ceni. I. Slanovic, ključavnicar, Selenburgova ulica št. 6. 1595

VELIKA ENONADSTROPNA STANOVAJSKA HIŠA z velikim vrtom v bližini tobačne tovarne. Naslov pri Anončni družbi Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 1603

1 BOLNIŠKI STOL na treh kolesih, 1 komplet štedilnik, srednje velikosti s ploščami, 1 pleteno stojalo za puške, 1 stojalo za sezuvanje čevljev, 1 mišica za pisalni stroj. — Ogleda se Tržaška cesta št. 13. 1602

BREJA KRAVA mlekarica, in en osel. Izanska cesta 2. 1601

SPALNA SOBA in kuhinjsko pohištvo takoj radi preselitve. Naslov v upravi »Jugoslavije«. 1620

VSE KOLARSKO ORODJE ter nekaj pripravnega lesa — zaradi smrti. Oddam tudi delavnico v najem na trgu v Sevnici. Poizve se pri Alfonzu Jošt, Sevnica. Cena po dogovoru. 1609

ENONADSTROPNA STANOVAJSKA IN TRGOVSKA HIŠA z velikim gospodarskim poslopjem, z velikim vrtom za zelenjavo, z njivami in travniki je zaradi preselitve pod ugodnimi pogoji z živim in mrtvim inventarjem. En trgovski lokal in veliko stanovanje je takoj na razpolago. Milada Schafferjeva, Ptuj, Krekova ulica št. 6. 1607

KRASNA TRGOVSKA HIŠA z takojšnjim prevzemom trgovine v mestu na Sp. Stajerskem, z vsemi gosp. poslopi, hlevi, skladišči, 4 goveda, vozni, 7 oralov polja blizu doma. Cena 700.000 kron. 1608

POSESTVO, 20 ORALOV, pri Mariboru z lepim vinogradom, kakor stoji in leži za 650.000 kron. 1609

TRGOVSKA HIŠA S TRGOVINO za 650.000 kron. 1610

VILA, ZELO MODERNA, takoj stanovanje. 1611

GOSTILNA z gospodarstvom, ceno. — Realitetna pisarna »Rapide«, Gosposka ulica 28, Maribor. 1605

Kupi se:

V NAKUP

se išče na prometni točki Ljubljane trgovska hiša z lokalom in skladiščem. Cenj. dopisi pod »Jugo« na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3.

V NAJEM

ali odkup se išče trgovski lokal v Ljubljani. Cenj. dopisi pod »Zvezda« na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 1602

TAMBURAŠKI INSTRUMENTI za novo ustanovljeni tamburaški zbor se kupijo ali vzamejo v zameno za izvrsten cello, violo in gosli. Ponudbe na upravo »Jugoslavije«. 1596

ZLATO — SREBRO

staro — zlomljeno. F. Čuden, Ljubljana, Prešernova ulica 1. 878

1 ELEKTROMOTOR, 300 VOLT NAPETOSTI 1/4 PS, z 1200 obrati na minuto, z pogonskim oporom, se takoj kupi. Cenjene ponudbe prosim na upravnistvo lista. 1613

Službe:

OSKRBNIK (MAJER)

za boljše kmetije se išče. Želtni, da zna njegova žena dobro kuhati za posle, oz. družino. Oženjeni brez otrok imajo prednost. Fran Juvan, Ljubljana, Martinova c. št. 26. 1598

DVA URARSKA POMOČNIKA se takoj sprejemata. Oskrba eventualno v hiši. Rudolf Bizjak, Maribor, Gosposka ul. 1564

UČENEC

14-15 let star, pošten, priden, marljiv, poštenih staršev, se odda v trgovino z mesanim blagom z vso oskrbo in zato daljšega učenja, ima prvorazredno ljudsko šolo. Vstop takoj, Naslov pove uprava lista. 1608

Zenitne ponudbe: GOSPODIČNA prijetne zunanosti, dobra gospodinja, s samostojnim poklicem, želi vsled pomanjkanja znanja, tem poton znanja z le resnim, samostojnim mladeničem 25-30 let. Slika se želi. Anom. brezpomembno. Ponudbe pod »Vesna 21« na upravo lista. 1606

NUDIMO:

Glavnike, lasne zaponke, koščene zaponke; Nože, vilice, žlice, leseno robo; Parfumi, mazilo za brke, puder, briljantine; Veziva, čipke, vrvice; Trakove za čevlje, steni, naramnice; Brože, prstane, uhane; Gumbi, sukanca; Svinčnike, peresa, gobe.

Sčetke vseh vrst!

in vso ostalo galanterijsko in nirberško robo! Prodaja samo na veliko! Prodaja samo na veliko!
BRAČA SVJEŽIČ, ZARGEB
Telefon 23-44. Petrinjska ul. 5. Telefon 23-24.

Novo došlo!

Posteljno perje
Fino perje (Caunen)
Preproge
Posteljni predložki
Gradi za madrace
Platno za slamnjake
Nanking

Iniet
Brisalke
Kuhinjske brisače
Umivalne rute
Voščene rute
Posteljni vložki

po najnižji ceni pri

K. WORSCHÉ, Maribor, Gosposka ulica šte. 10.

POZOR! PEVCI IN PEVSKA DRUŠTVA!

MALA PESMARICA

za moški zbor; žepna izdaja 11x15 cm

1. Davorin Jenko: Što čutiš, Srbije tužni?
2. Ivan pl. Zajc: Zrinjsko-Frankopanka.
3. Anton Hajdrih: Slabo sveža je brlela.
4. Anton Hajdrih: Pod oknom.
5. Anton Hajdrih: V sladkih sanjah.
6. Anton Hajdrih: Jadransko morje.
7. Anton Hajdrih: Pri oknu sva molče slonela.
8. Josip Kocjančič: Slovo. Le nocoj še luna mila.
9. P. Hug. Sattner: Pogled v nedolžno oko.
10. P. Hug. Sattner: Na planine!

Vsaka pesem stane 1 K; 11 izvodov stane 10 K.

Številke 6, 7, 8 in 10 stanejo po 2 kroni, 11 izvodov stanejo 20 kron. Dobiva se v

ZVEZNI KNJIGARNI, Ljubljana, Marijin trg 8.

Tapetniška in dekoracijska delavnica

Miroslav Zor

Ljubljana, Kolodvorska ulica 39.

priporoča se v napravo novega in predelavo starega tapetniškega pohištva.

Prvi detailist tovorni auto „RABA“

5-tonski, dobro ohranjen. Na upogled pri Gospodarski zvezi, Ljubljana, Dunajska cesta 29.

Prvogovornega knjigovodjo

ki je dobro izvežban v trgovskem knjigovodstvu in dober bilancist, kakor tudi prvovrstno stenografijo in strojevidsko išče za čimprejšen nastop družba „Impex“ v Ljubljani.

Obvestilo.

Imam v zalogi vse sokolske potrebščine, kroje, telovadne obleke, čevlje, ovratnike gumbi za žlane in žlanice. Ceniki na razpolago!

PETER CAPUDER
Zdravo! Dobavitelj J. S. S.

Zobozdravnik

Dr. Rodoschegg

ne ordinira do 23. avgusta.

Promet

tehn. in industrijsko podjetje dr. z. o. z. v Ljubljani, Gradišče šte. 9. jako poceni zaradi premenjene dispozicije

prodaja

1 električni motor

17 P. S. 440 Volt, ca 1100 obratov, izdelek Browne-Boweri z reostatom in drugimi pripadki.

1 električni motor

11 P. S., 300 Volt, ca 1200 obratov, komplet.

Za oba motorja se prevzame garancija za takojšnjo uporabljivost.

Prodajalko sprejme takoj modna trgovina Kette, Ljubljana.

Kupujemo nekoliko vagona zdravog, subog

prešanog sijena.

Ponudbe slati na »Vestra« trgovinsko dioničarsko društvo Zagreb.

Naprodaj

„SRNA MILA“

Ivan Ferlež, Celje, Narodni dom

Glavno zastopstvo za Stajersko, Koroško in Prekmurje.

Edina razprodaja vseh vrst mavca (gipsa) specialnega

za celo kraljevino SHS tvornice: STANZ, KINDBERGER, SEMMERING, SCHOTTWIEN, PUCHBERG, AUSEEWIESE etc. nudi po najnižji ceni iz svojih zalog: Ljubljana, Osijek, Novi Sad, Zemun

Kosta Novakovič, veletrgovina mavca

Ljubljana, Židovska ulica 1.

I. SANDRIN LJUBLJANA.

Velika zaloga vsakovrstnega usnja

kož, podplatov, gonilnih jermenov in boksa na debelo.

MESTNI TRG 6.

Naznanilo!

Naznanjam cenjenim veletrgovcem in mlinarjem, da sem otvoril komisijko in agenturno trgovino z vsemi deželnimi pridelki, kakor pšenico, moko, ovsem, mastjo, slanino itd.

Prejemam tudi v komisijo v moje skladišče razno sveže sadje, ter kolonijalno in špecerijsko blago.

Naročila se bodo strogo, solidno in točno izvršila, za koja se Vam priporočam

Jakob Hemler

Novi Sad Bačka, Futoška ulica 56.

„Philligrafit“

siva barva proti rji

beli in črni email-lak, minij, i. dr. barve, kristalni boraks, naftalin in drugo. Kemikalije v zalogi po jako nizkih cenah

„Promet“

tehn. industr. podjetje, Ljubljana.

Naročajte in širite

JUGOSLAVIJO!

Industrijsko podjetje v Mariboru išče za takojšnji nastop izurjenog

strojepisko in stenografino

ki je popolnoma večja slovenskega in nemškega jezika. Ponudbe z vsemi potrebnimi podatki in navedbo plačila pod »INDUSTRIJSKO PODJETJE« upravnistvu lista.

„SRNA MILA“

Ivan Ferlež, Celje, Narodni dom

Glavno zastopstvo za Stajersko, Koroško in Prekmurje.

Edina razprodaja vseh vrst mavca (gipsa) specialnega

za celo kraljevino SHS tvornice: STANZ, KINDBERGER, SEMMERING, SCHOTTWIEN, PUCHBERG, AUSEEWIESE etc. nudi po najnižji ceni iz svojih zalog: Ljubljana, Osijek, Novi Sad, Zemun

Kosta Novakovič, veletrgovina mavca

Ljubljana, Židovska ulica 1.

I. SANDRIN LJUBLJANA.

Velika zaloga vsakovrstnega usnja

kož, podplatov, gonilnih jermenov in boksa na debelo.

MESTNI TRG 6.

Naznanilo!

Naznanjam cenjenim veletrgovcem in mlinarjem, da sem otvoril komisijko in agenturno trgovino z vsemi deželnimi pridelki, kakor pšenico, moko, ovsem, mastjo, slanino itd.

Prejemam tudi v komisijo v moje skladišče razno sveže sadje, ter kolonijalno in špecerijsko blago.

Naročila se bodo strogo, solidno in točno izvršila, za koja se Vam priporočam

Jakob Hemler

Novi Sad Bačka, Futoška ulica 56.

„Philligrafit“

siva barva proti rji

beli in črni email-lak, minij, i. dr. barve, kristalni boraks, naftalin in drugo. Kemikalije v zalogi po jako nizkih cenah

„Promet“

tehn. industr. podjetje, Ljubljana.

Naročajte in širite

JUGOSLAVIJO!

Kolature za štednjake

(Herdringe)

rešetke za peči (Roste)

i sav fini trgovački lijev izradjuje i dobavlja: Ijevaonica željeza „SMEV“, tvornice strojeva u Bjelovaru.